EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 6.7.2018
COM(2018) 530 final

2018/0279 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o pooblastilu Avstriji, Luksemburgu in Romuniji, da v interesu Evropske unije sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Namen Haaške konvencije z dne 25. oktobra 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok (v nadaljnjem besedilu: Konvencija iz leta 1980), ki jo je do danes ratificiralo 98 držav, vključno z vsemi državami članicami EU, je povrniti razmere v prejšnje stanje, in sicer s hitro vrnitvijo neupravičeno premeščenih ali zadržanih otrok s pomočjo sistema sodelovanja med centralnimi organi, ki so jih določile podpisnice Konvencije.

Ker je preprečevanje protipravnega odvzema otrok bistveni del politike EU za spodbujanje spoštovanja otrokovih pravic, je Evropska unija dejavna na mednarodni ravni, da bi povečala uporabo Konvencije iz leta 1980, in spodbuja tretje države, da pristopijo k tej konvenciji.

Belorusija je listino o pristopu h Konvenciji iz leta 1980 predložila 12. januarja 1998. Konvencija je v Belorusiji začela veljati 1. aprila 1998.

Konvencija iz leta 1980 že velja med Belorusijo in 24 državami članicami EU. Samo Avstrija, Danska, Luksemburg in Romunija še niso sprejeli pristopa Belorusije h Konvenciji.

Uzbekistan je listino o pristopu h Konvenciji iz leta 1980 predložil 31. maja 1999. Konvencija je v Uzbekistanu začela veljati 1. avgusta 1999.

Konvencija iz leta 1980 že velja med Uzbekistanom in 24 državami članicami EU. Samo Avstrija, Danska, Luksemburg in Romunija še niso sprejeli pristopa Uzbekistana h Konvenciji.

Člen 38(4) Konvencije iz leta 1980 določa, da se Konvencija uporablja med državo pristopnico in tistimi državami pogodbenicami, ki bodo izjavile, da sprejemajo pristop.

Izključno pristojnost EU v zvezi s sprejetjem pristopa tretje države h Konvenciji iz leta 1980 je potrdilo Sodišče Evropske unije na podlagi predloga Komisije za izdajo mnenja.

Sodišče Evropske unije je 14. oktobra 2014 v mnenju 1/13 navedlo, da sprejetje pristopa tretje države k Haaški konvenciji iz leta 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok spada v izključno pristojnost Evropske unije.

Sodišče je vztrajalo pri potrebi po enotnosti na tem področju na ravni EU, da se prepreči spremenljiva geometrija med državami članicami.

Ker mednarodni protipravni odvzem otrok spada v izključno zunanjo pristojnost Evropske unije, je odločitev o sprejetju pristopa Belorusije in Uzbekistana treba sprejeti na ravni EU v obliki sklepa Sveta. Avstrija, Luksemburg in Romunija bi tako morali v zvezi s pristopom Belorusije in Uzbekistana podati izjavo o sprejetju v interesu Evropske unije.

S sprejetjem Avstrije, Luksemburga in Romunije bi se Konvencija iz leta 1980 uporabljala med Belorusijo, Uzbekistanom in vsemi državami članicami EU razen Danske.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Kar zadeva starševske protipravne odvzeme otrok, je Haaška konvencija iz leta 1980 mednarodna ustreznica Uredbe Sveta št. 2201/2003 (tako imenovana Uredba Bruselj IIa), ki je temelj pravosodnega sodelovanja EU v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo.

Eden glavnih ciljev Uredbe je preprečevanje protipravnih odvzemov otrok med državami članicami z vzpostavitvijo postopkov za zagotovitev hitre vrnitve otroka v državo članico običajnega prebivališča. Uredba Bruselj IIa v ta namen v členu 11 vključuje postopek iz Haaške konvencije iz leta 1980 in ga dopolnjuje s pojasnitvijo nekaterih njegovih vidikov, zlasti zaslišanja otroka, roka za izdajo odločbe potem, ko je bil vložen zahtevek za vrnitev, in razlogov za to, da se otrok ne vrne. Prav tako uvaja določbe, ki urejajo primere nasprotujočih si odločb o tem, da se otrok vrne oziroma ne vrne, izdanih v različnih državah članicah.

Na mednarodni ravni Evropska unija podpira pristop tretjih držav h Konvenciji iz leta 1980, da bi njene države članice uporabljale skupen pravni okvir za ravnanje v primerih mednarodnih protipravnih odvzemov otrok.

Med junijem 2015 in decembrom 2017 je že bilo sprejetih 14 sklepov Sveta, da bi se sprejel pristop 20 tretjih držav k Haaški konvenciji iz leta 1980 o mednarodnem protipravnem odvzemu otrok (Maroka, Singapurja, Ruske federacije, Albanije, Andore, Sejšelov, Armenije, Republike Koreje, Kazahstana, Peruja, Gruzije, Južne Afrike, Čila, Islandije, Bahamov, Paname, Urugvaja, Kolumbije, Salvadorja in San Marina)[1].

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je očitno povezan s splošnim ciljem varstva otrokovih pravic iz člena 3 Pogodbe o Evropski uniji. Sistem Haaške konvencije iz leta 1980 je oblikovan tako, da ščiti otroke pred škodljivimi učinki starševskega protipravnega odvzema in zagotavlja, da lahko otrok vzdržuje stike z obema staršema, na primer z zagotovitvijo učinkovitega uveljavljanja pravice do stikov.

Omembe je vredna tudi povezava s spodbujanjem uporabe mediacije za reševanje čezmejnih družinskih sporov. Direktiva o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah[2] se uporablja tudi za družinsko pravo v okviru skupnega evropskega pravosodnega prostora. Haaška konvencija iz leta 1980 prav tako spodbuja sporazumno rešitev družinskih sporov. Eden od priročnikov o dobrih praksah v skladu s Haaško konvencijo iz leta 1980, ki ga je objavila Haaška konferenca o mednarodnem zasebnem pravu, je posvečen uporabi mediacije za reševanje mednarodnih družinskih sporov glede otrok, ki spadajo na področje

[1] Sprejetih je bilo že 14 sklepov Sveta o pooblastilu državam članicam, da sprejmejo pristop **Andore** (Sklep Sveta (EU) 2015/1023 z dne 15. junija 2015), **Sejšelov** (Sklep Sveta (EU) 2015/2354 z dne 10. decembra 2015), **Rusije** (Sklep Sveta (EU) 2015/2355 z dne 10. decembra 2015), **Albanije** (Sklep Sveta (EU) 2015/2356 z dne 10. decembra 2015), **Singapurja** (Sklep Sveta (EU) 2015/1024 z dne 15. junija 2015), **Maroka** (Sklep Sveta (EU) 2015/2357 z dne 10. decembra 2015), **Armenije** (Sklep Sveta (EU) 2015/2358 z dne 10. decembra 2015), **Republike Koreje** (Sklep Sveta (EU) 2016/2313 z dne 8. decembra 2016), **Kazahstana** (Sklep Sveta (EU) 2016/2311 z dne 8. decembra 2016), **Peruja** (Sklep Sveta (EU) 2016/2312 z dne 8. decembra 2016), **Gruzije** in **Južne Afrike** (Sklep Sveta (EU) 2017/2462 z dne 18. decembra 2017), **Čila, Islandije** in **Bahamov** (Sklep Sveta (EU) 2017/2424 z dne 18. decembra 2017), **Paname, Urugvaja, Kolumbije** in **Salvadorja** (Sklep Sveta (EU) 2017/2464 z dne 18. decembra 2017) ter **San Marina** (Sklep Sveta (EU) 2017/2463 z dne 18. decembra 2017) h Konvenciji iz leta 1980.

[2] Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 136, 24.5.2008, str. 3).

uporabe Konvencije. Na pobudo Evropske komisije je bil ta priročnik preveden v vse uradne jezike EU, razen v angleščino in francoščino, ter v arabščino, da se podpre dialog z državami, ki Konvencije še niso ratificirale, in pomaga pri iskanju konkretnih načinov za reševanje problemov, ki jih povzroča mednarodni protipravni odvzem otrok pri državah, ki Konvencije niso ratificirale[3].

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Glede na to, da se sklep nanaša na mednarodni sporazum, se za pravno podlago uporabi člen 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije skupaj s členom 81(3). Svet odloča s soglasjem po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

Uredba (ES) št. 2201/2003 zavezuje Združeno kraljestvo in Irsko, ki zato sodelujeta pri sprejetju in uporabi tega sklepa.

V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja.

• Sorazmernost

Ta predlog je oblikovan po vzoru že sprejetih sklepov Sveta o isti zadevi in ne presega tistega, kar je potrebno za dosego cilja doslednega ukrepanja EU na področju mednarodnega protipravnega odvzema otrok, in sicer z zagotavljanjem, da Avstrija, Luksemburg in Romunija sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980 v določenem časovnem okviru.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Komisija se je z Avstrijo, Luksemburgom in Romunijo posvetovala o njihovi pripravljenosti, da sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana h Konvenciji iz leta 1980, in ti so podali ugodno mnenje.

Iz razprav na srečanju strokovnjakov z dne 18. aprila 2018 je razvidno, da države članice v tej fazi ne ugovarjajo temu, da bi Avstrija, Luksemburg in Romunija sprejeli pristop Belorusije in Uzbekistana h Konvenciji iz leta 1980.

• Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija in strokovnjaki držav članic so glede na to, da Konvencija že velja med 24 državami članicami in Belorusijo ter Uzbekistanom, menili, da v takih primerih posebna ocena razmer v zadevnih tretjih državah ni potrebna.

• Ocena učinka

Tako kot za 14 sklepov Sveta, ki so že bili sprejeti med letoma 2015 in 2017 ter zadevajo sprejetje pristopa več tretjih držav k Haaški konvenciji iz leta 1980, zaradi narave tega zakonodajnega akta posebna ocena učinka ni bila izvedena. V vsakem primeru se je ob

[3] https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3.

upoštevanju tega, da Konvencija že velja s 24 državami članicami EU, ter pripravljenosti Avstrije, Luksemburga in Romunije, da sprejmejo Belorusijo in Uzbekistan, štelo, da posebna ocena razmer v Belorusiji in Uzbekistanu ni potrebna.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagani sklep nima proračunskih posledic.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ker predlog zadeva samo pooblastilo Avstriji, Luksemburgu in Romuniji, da sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana h Konvenciji iz leta 1980, je spremljanje njegovega izvajanja omejeno na to, ali Avstrija, Luksemburg in Romunija spoštujejo besedilo izjave in rok za predložitev izjave ter njeno sporočitev Komisiji, kot je določeno v sklepu Sveta.

2018/0279 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o pooblastilu Avstriji, Luksemburgu in Romuniji, da v interesu Evropske unije sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 81(3) v povezavi s členom 218(6)(b) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta[4],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropska unija je kot enega izmed svojih ciljev določila spodbujanje varstva otrokovih pravic, kakor je navedeno v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji. Ukrepi za zaščito otrok zoper nezakonito premestitev ali zadržanje so bistveni del te politike.

(2) Svet je sprejel Uredbo (ES) št. 2201/2003[5] (v nadaljnjem besedilu: Uredba Bruselj IIa), katere namen je zaščititi otroke pred škodljivimi posledicami njihove neupravičene premestitve ali zadržanja ter vzpostaviti postopke za zagotovitev njihove hitre vrnitve v državo običajnega prebivališča ter zagotoviti varstvo pravic do stikov z otrokom in pravic do varstva in vzgoje.

(3) Uredba Bruselj IIa dopolnjuje in krepi določbe Haaške konvencije z dne 25. oktobra 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok (v nadaljnjem besedilu: Haaška konvencija iz leta 1980), ki na mednarodni ravni uvaja sistem obveznosti in sodelovanja med državami pogodbenicami in med centralnimi organi ter katere namen je zagotoviti hitro vrnitev neupravičeno premeščenih ali zadržanih otrok.

(4) Vse države članice Unije so pogodbenice Haaške konvencije iz leta 1980.

(5) Unija spodbuja tretje države k pristopu k Haaški konvenciji iz leta 1980 in podpira njeno pravilno izvajanje, tako da skupaj z državami članicami sodeluje med drugim v posebnih komisijah, ki jih redno organizira Haaška konferenca o mednarodnem zasebnem pravu.

(6) Skupni pravni okvir, ki se uporablja za odnose med državami članicami Unije in tretjimi državami, bi lahko bil najboljša rešitev za občutljive primere mednarodnega protipravnega odvzema otrok.

---

[4] UL C , , str. .

[5] Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).

(7) Haaška konvencija iz leta 1980 določa, da se navedena konvencija uporablja med državo pristopnico in državami pogodbenicami, ki so izjavile, da sprejemajo pristop.

(8) Haaška konvencija iz leta 1980 ne omogoča, da bi organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, kakršna je Unija, postale njene pogodbenice. Zato Unija ne more pristopiti k navedeni konvenciji niti ne more predložiti izjave o sprejetju države pristopnice.

(9) Na podlagi mnenja 1/13 Sodišča Evropske unije izjave o sprejetju v okviru Haaške konvencije iz leta 1980 sodijo v izključno zunanjo pristojnost Unije.

(10) Belorusija je listino o pristopu h Konvenciji iz leta 1980 predložila 12. januarja 1998. Konvencija je za Belorusijo začela veljati 1. aprila 1998.

(11) Vse zadevne države članice, razen Avstrije, Danske, Luksemburga in Romunije, so že sprejele pristop Belorusije k Haaški konvenciji iz leta 1980. Belorusija je sprejela pristop Bolgarije, Estonije, Latvije, Litve in Malte k Haaški konvenciji iz leta 1980. Ocena razmer v Belorusiji je privedla do sklepa, da lahko Avstrija, Luksemburg in Romunija v interesu Unije sprejmejo pristop Belorusije v skladu s pogoji iz Haaške konvencije iz leta 1980.

(12) Uzbekistan je listino o pristopu h Konvenciji iz leta 1980 predložil 31. maja 1999. Konvencija je za Uzbekistan začela veljati 1. avgusta 1999.

(13) Vse države članice, razen Avstrije, Danske, Luksemburga in Romunije, so že sprejele pristop Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980. Uzbekistan je sprejel pristop Bolgarije, Estonije, Latvije, Litve in Malte k Haaški konvenciji iz leta 1980. Ocena razmer v Uzbekistanu je privedla do sklepa, da lahko Avstrija, Luksemburg in Romunija v interesu Unije sprejmejo pristop Uzbekistana v skladu s pogoji iz Haaške konvencije iz leta 1980.

(14) Avstrija, Luksemburg in Romunija bi morali biti zato pooblaščeni, da v interesu Unije predložijo izjavo o sprejetju pristopa Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980 v skladu s pogoji iz tega sklepa. Druge države članice Unije, ki so že sprejele pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980, ne bi smele predložiti novih izjav o sprejetju, saj obstoječe izjave po mednarodnem javnem pravu ostajajo veljavne.

(15) Uredba Bruselj IIa zavezuje Združeno kraljestvo in Irsko, ki zato sodelujeta pri sprejetju in uporabi tega sklepa.

(16) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Avstrija, Luksemburg in Romunija so pooblaščeni, da v interesu Unije sprejmejo pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji z dne 25. oktobra 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok (v nadaljnjem besedilu: Haaška konvencija iz leta 1980).

2. Avstrija, Luksemburg in Romunija najpozneje do ... [dvanajst mesecev po datumu sprejetja tega sklepa] predložijo naslednjo izjavo o sprejetju, v interesu Unije, pristopa Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980:

„[Polno ime DRŽAVE ČLANICE] izjavlja, da v skladu s Sklepom Sveta (EU) 2018/… sprejema pristop Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji z dne 25. oktobra 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok.“

3. Avstrija, Luksemburg in Romunija obvestijo Svet in Komisijo o predložitvi izjav o sprejetju pristopa Belorusije in Uzbekistana k Haaški konvenciji iz leta 1980 ter Komisiji sporočijo besedilo navedenih izjav v dveh mesecih po predložitvi.

Člen 2

Ta sklep začne učinkovati na dan uradnega obvestila.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Avstrijo, Luksemburg in Romunijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik